

Dubravko Radošević
Stjepan Zdunić

TRILEMA OTVORENE EKONOMIJE

Dubravko Radošević
Stjepan Zdunić

TRILEMA OTVORENE EKONOMIJE

Europski semestar, platna bilanca,
tečaj i ekonomski rast Hrvatske

Ako se želi sažeto prikazati osnovne poruke ove znanstvene monografije, koje proizlaze iz višegodišnjih istraživanja dvojice autora, onda se to svakako nalazi u zalaganju autora za specifičnu primjenu tzv. “trileme za male otvorene ekonomije”, koja se svodi na “dilemu otvorene ekonomije”, tako da se zalažu za provedbu principa dominacije monetarnog suvereniteta uz fleksibilniju politiku deviznog tečaja i vrlo opreznu regulaciju tokova kapitala sa inozemstvom. U osnovi, u ovoj knjizi predlaže se kompromis između strukturnih reformi i fleksibilnosti tečajnog režima. Hrvatska mora iskoristiti svoj monetarni suverenitet u ostvarivanju strateških razvojnih ciljeva (puna zaposlenost i dinamičan ekonomski rast, na razini potencijalne stope ekonomskog rasta). Samo se tako mogu zaustaviti negativni trendovi: niska razina zaposlenosti, odlazak mladih u inozemstvo, depopulacija, deindustrijalizacija i niske stope rasta (sekularna stagnacija).

Zbog takvih strateških ciljeva razvoja treba ispraviti prevelike makroekonomske neravnoteže Hrvatske, posebice vanjske neravnoteža, koje su pod nadzorom Europske komisije u sklopu Europskog semestra (Procedure za ispravljanje prevelikih makroekonomskih neravnoteža). Ulazak Hrvatske u ERM2 i monetarnu uniju, prema mišljenju autora, nije moguć u kratkom roku, to predstavlja tek dugoročni cilj, dok je u prijelaznom razdoblju od desetak godina nužna reforma financijskog sektora (tzv. definancijalizacija i jačanje realne ekonomije) i kompleksna reforma strukture hrvatske ekonomije, koje bi Hrvatsku usmjerile na putanju dinamičnog rasta ekonomije u srednjem i dugom roku.

Sve to zahtijeva prelazak Hrvatske na novi ekonomski model, na merkantilistički model rasta zasnovan na jačanju realne ekonomije i izvoza (što zahtijeva znatno aktivniju ulogu ekonomske i monetarne politike), uz napuštanje neoliberalnog modela razvoja zasnovanog na domaćoj potrošnji, koja se financirala na osnovi zaduživanja privatnog i javnog sektora ekonomije, te nesmetane financijalizacije uslijed deregulacije financijske industrije.

Dr. Dubravko Radošević, znanstvenik sa Ekonomskog instituta Zagreb, pripada postkeynesijanskoj ekonomskoj školi, izučava modernu teoriju novca, objavljuje radove iz monetarne ekonomike, teorije financijalizacije, te ekonomike Europske monetarne unije. Iskustva je stjecao u poslovnom bankarstvu, centralnom bankarstvu, Vladi Republike Hrvatske, te Uredu predsjednika Republike Hrvatske.

Dr. Stjepan Zdunić, zaslužni znanstvenik na Ekonomskom institutu Zagreb, bavio se ekonomikom valutnih tečajeva, razvojnim politikama, te ekonomskim modelima. Osim kao znanstvenik – gdje je kao pripadnik moderne keynesijanske škole mišljenja u javnosti bio prepoznat u zalaganju za korištenje vlastitog monetarnog suvereniteta Hrvatske u ostvarivanju razvojnih ciljeva – radio je i na konkretnoj primjeni ekonomskih modela i politika; bio je ministar razvoja u Vladi Republike Hrvatske, te ekonomski savjetnik Predsjednika Republike Hrvatske.

